

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TERMIZ DAVLAT UNIVERSITETI

TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

R. To'rayev

2024-yil

Ko'xyatga o'indi: BD-60230100-1.15
2024-yil

"O'ZBEK ADABIYOTI TARIXI"

fanining
o'quv dasturi

Bilim sohasi: 200 000 – San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi: 230 000 – Tillar
Ta'lim yo'nalishi: 60230100 - Filologiya va tillarni o'qitish
(o'zbek tili)

Fan/modul kodi O'AT 2-4 15		O'quv yili 2024-2025	Semestr 3, 4,5	ECTS – Kreditlar 15	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	“O'zbek adabiyoti tarixi”	210	240	450	

2	<p align="center">FANNING MAZMUNI</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad - “O'zbek adabiyoti tarixi” fani talabalarga o'zbek mumtoz adabiyoti vakillari va ularning asarlari, mumtoz poetika asoslari haqida ma'lumot beradi, tarixiy-adabiy jarayonning taraqqiyot qonuniyatlari va ijtimoiy muhit bilan bog'liqligi, o'zbek adabiyoti shakllanishining ijtimoiy-tarixiy va adabiy-estetik omillari, xususiyatlari, o'zbek adabiyotiga xos yangi janrlar va ularning taraqqiyot tamoyillari, vazn, obrazlarning yangilanish qonuniyatlari, taraqqiyot omillaridan ta'lim beradi. Yoshlarda sog'lom tafakkur tarzini shakllantirish, o'zbek adabiyoti tarixining eng muhim davri haqida har tomonlama bilim hosil qilish, ma'naviy dunyosi mukammal bo'lishiga ko'maklashish ushbu o'quv fanining asosiy maqsadlaridan hisoblanadi.</p>
	<p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.1. Fan tarkibiga quyidagi asosiy qismlar kiradi.</p> <p>1-bob (modul). “O'zbek adabiyoti tarixi” fanining maqsad va vazifalari</p> <p>1-mavzu Kirish. “O'zbek adabiyoti tarixi” fanining maqsad va vazifalari. Mumtoz adabiyotning genezisi, shakllanishi va taraqqiyot tendensiyalari.</p> <p><i>Mumtoz adabiyot</i> istilohi, uning ma'no ko'lami. Sharq xalqlari (turkiy, arab va fors) mumtoz adabiyotida musharaklik va o'ziga xoslik, o'zaro ta'sir masalalari. O'zbek mumtoz adabiyoti Sharq adabiyoti kontekstida.</p> <p>Mumtoz adabiyotda syujetlar va janrlarning ko'chishi hamda o'zbek mumtoz adabiyotida ularning barqarorlashuvi.</p> <p>O'zbek mumtoz adabiyotini davrlashtirish masalasi. Adabiy-badiiy hodisalar davrlashtirishning muhim mezonlari sifatida. Adabiyot tarixi jamiyat tarixi tarkibida. Adabiyotshunoslar tomonidan taklif etilgan davrlashtirish prinsiplari.</p> <p>Mumtoz adabiyotning shakllanishidagi asosiy omillar: mifologiya va uning yozma adabiyot taraqqiyotidagi o'rni; xalq og'zaki ijodi va mumtoz adabiyot munosabatlari, tarjima adabiyoti va mumtoz adabiyot. Islomgacha bo'lgan turli diniy ta'limotlar (zardushtiylik, moniylik, buddaviylik va b.)ning yozma adabiyot yuzaga kelishidagi roli.</p> <p>Adabiy ta'sir masalalari. Zullisonaynlik an'analari. Turkiy va forsiy tillarda yaratilgan mumtoz asarlarda musharak adabiy tamoyil va me'yorlarga amal qilinishi</p> <p>Mumtoz adabiyotning shakllanishidagi asosiy omillar: mifologiya va uning yozma adabiyot taraqqiyotidagi o'rni; xalq og'zaki ijodi va mumtoz adabiyot munosabatlari, tarjima adabiyoti va mumtoz adabiyot. Islomgacha bo'lgan turli diniy ta'limotlar (zardushtiylik, moniylik, buddaviylik va b.)ning yozma adabiyot yuzaga kelishidagi roli.</p> <p>Adabiy ta'sir masalalari. Zullisonaynlik an'analari. Turkiy va forsiy tillarda yaratilgan mumtoz asarlarda musharak adabiy tamoyil va me'yorlarga amal qilinishi</p>

2-mavzu: Mumtoz adabiyotning diniy-tasavvufiy va ilmiy manbalari

Mumtoz adabiyot tarqoqiyotida Qur'oni karim g'oyalari va hadisi sharifdagi fikrlarning o'imi va ahamiyati. Tasavvuf. Uning san'at va adabiyotga ta'siri, mumtoz adabiyot tarqoqiyotidagi o'imi va ahamiyati.

Didaktik, tarixga va geografiyaga oid, siyosiy-axloqiy asarlar ("Qobusnoma" (Kaykovus), "Siyosatnoma" (Nizomulmulk), "Navro'znoma" (Umar Xayyom), "Chahor maqola" (Nizomiy Aruzi Samarqandiy), "Tazkirat ul-avliyo" (Attor), "Fihri mo fihri" (Rumiy) "Lubob ul-albob" (Avfiy), "Tazkirat ush-shuaro" (Davlatshoh Samarqandiy) va b.) hamda tazkiralar.

3-mavzu: Mumtoz she'r

Mumtoz she'rning shakllanishi. Uning dastlabki namunalari. Aruz she'r sistemasi haqida umumiy ma'lumot. Qofiya va bayt, qofiya va band. An'ana va o'ziga xoslik – mumtoz adabiyotdagi eng muhim adabiy hodisa. O'zbek mumtoz adabiyotining tur va janrlari. Lirik tur. Lirik turga mansub janrlar. O'zbek mumtoz adabiyotida ularning barqarorlashuvi va tadrijiy takomili. Devon, bayoz va tazkiralar – mumtoz adabiyotni o'rganishda muhim manbalar. Devon, bayoz tuzish va tazkirachilik tarixidan.

Epik she'r'iyat va unga xos muhim xususiyatlar

4-Mavzu: Mumtoz adabiyotda an'anaviy mavzu va obrazlar

O'zbek mumtoz adabiyotida obrazlar tizimi (lirik va epik asarlar misolida). An'anaviy obrazlar genezisi va rivojlanishi tadriji. Sharq adabiyoti uchun umumiy bo'lgan obrazlar tasnifi va tavsifi. Ramz va timsollar olami. O'zbek mumtoz adabiyotida majoz tarixi. Badiiy matn talqinida ramz va timsollarning muayyan adabiyotga daxldorligini e'tiborga olish zarurati. Rang, son (bir, yetti, to'qqiz), tabiat ashyolari (gul, bulbul, quyosh, dengiz...)ga oid ramziy timsollar va ularning ma'nolari.

5-Mavzu: Mumtoz adabiyotda badiiy uslub tushunchasi

Mumtoz adabiyotdagi asosiy uslubiy yo'nalishlar. Xuroson, iroq, hind uslublari.

Uslublarning sintezi. Mumtoz adabiyotda she'r'iy va nasriy uslub, "xos uslub" va "omma uslub" haqida tushuncha (Miyon Buzruk). Bu uslublarga xos mezonlar. Mumtoz adabiyotda "Turkiston uslub" va "Xuroson uslub".

Ilk nasr haqidagi nazariy tushunchalar. Nasriy asarlarning uslubiy xosliklari. Xalq kitoblarning yaratilishi va adabiy jarayon. Xalq kitoblari va ijodkor shaxsiyati. Xalq kitoblarida folklor syujetlari va individual ijod. "Xalq adabiyoti" tushunchasi. Jahon adabiyotida "xalq adabiyoti" va "xalq kitoblari" tushunchasi, ularning o'zbek mumtoz adabiyotidagi mazkur tushunchalar bilan o'xshash va farqli jihatlari.

6-Mavzu: Mumtoz o'zbek adabiy tilidagi filologik asarlar va ularning badiiy adabiyotni o'rganishda muhim manbalar ekanligi.

Misir mamluklar davlatida mumtoz o'zbek adabiy tilida yaratilgan filologik asarlar: Abu Hayyoning "Kitob al-idrok li-lison al-atrok" asari (XIII – XIV asrlar). O'rta va Markaziy Osiyoda yaratilgan filologik asarlar: Toilemon Hiraviyning "Badoyi' ul-lug'at", "Abushqa" lug'atlari, ularda o'zbek mumtoz adabiyoti manbalaridan berilgan ma'lumotlarning muhimligi; Muhammad Yoqub Chingiyning "Kelumoma", Muhammad Rizoning "Muntaxab ut-tavorix", Mahdixonning "Sanglox", Fathali Kojarning "Lug'ati atrokiya" va boshqa lug'atlarning o'zbek mumtoz adabiyoti tarixi uchun muhim manba ekanligi.

Forobiyning she'r, uning hosil bo'lish qonuniyatlari va insoniyat tomonidan idrok etilishi haqidagi fikrlari.

O'zbek mumtoz adabiyoti dunyo sharqshunos va turkologlari ilmiy faoliyatida. Dunyo adabiyotshunosligida mumtoz adabiyotga munosabat.

2-modul. ENG QADIMGI DAVRLARDAN XIII ASRGACHA BO'LGAN ADABIYOT

7-mavzu: Islomgacha bo'lgan davr adabiyoti. Uyg'ur yozuvidagi yodgorliklar

Turonzamin qadimgi madaniy markazlardan biri sifatida. Qadimgi davrlardan eramizning VIII asrigacha Markaziy Osiyoda yashagan xalqlar madaniyati, xalq og'zaki ijodi, yozuvi va san'ati. Qadimgi shumer madaniyati va turkiy qavmlar tarixi. "Bilgamish"

dostonning turkiy xalqlar eposiga munosabati.

Eng qadimgi og'zaki adabiy yodgorliklar. Ularning asosiy manbalari. Mif va afsonalar qadimgi hayot aksi, tabiat haqidagi tasavvur-tushunchalarning badiiy ifodasi ekanligi. Xitoy manbalarida Markaziy Osiyo xalqlariga doir ma'lumotlar va afsona hamda rivoyatlar.

Qahramonlik eposi. Markaziy Osiyo eposlar vatani ekanligi. Sharq epik adabiyotining mashhur qahramonlari. Qadimgi qahramonlik eposining yunon manbalari orqali yetib kelgan namunalari: «To'maris», «Shiroq». Xalq qissalari haqida ma'lumot. Iskandar to'g'risidagi qissalar

«Devonu lug'otit turk» asari orqali bizgacha yetib kelgan badiiyat namunalari. Alp Erto'nga marsiyasi. Qadimgi afsona va qo'shiqlar poetikasi. «Devonu lug'otit turk»da munozara janrining ilk ildizlari. «Devon»dagi xalq maqollari poetikasi. Abdurauf Fitrat «Devonu lug'otit-turk»dagi to'rtliklar asosida dostonlar parchalarini tiklagani va bu dostonlarning turkiy xalqlar og'zaki ijodi namunalari ekani.

Moniylilik mazmunidagi turkiy adabiyot. Moniy va uning ta'limoti xususiyatlari. Moniylik – zardushtiylikning mahsuli sifatida. Moniylik She'rlarining mavzui. «Xuastuanif» (Moniyning tavbanomasi) asarining o'ziga xos xususiyatlari.

Budda mazmunidagi turkiy adabiyot. Markaziy Osiyoda buddaviylikning xos xususiyatlari. «Oltun yorug'» asarining turkiy xalqlar ma'naviy hayotidagi o'rni

8-mavzu: Yozma yodgorliklar. Qadimgi yodgorliklarning yozuv xususiyatlari

Ieroglifik va piktografik yozuvlar. Mixxatlar va runiy yozuvdagi ilk manbalar.«Avesto» yodgorligi (cr.av. VIII asr) zardushtiylikning muqaddas kitobi ekanligi. «Avesto» qadimgi mif va afsonalar majmui sifatida. Zardusht shaxsi haqidagi ma'lumotlar. Uning tarkibiy tuzilishi. Asosiy qism va Zandlar. «Avesto»ning ilmiy-tarixiy qimmatlari. «Avesto»ning o'rganilishi tarixidan. «Avesto» adabiy manba sifatida. «Avesto» qismlari. Beruniy «Avesto» va Zardusht shaxsi to'g'risida. Asardagi yetakchi qahramonlar va timsollar. «Avesto»ning badiiy xususiyatlariga doir.

O'rxun-Enasoy obidalari (VI-VIII asrlar) adabiy manba sifatida. Yodgorliklarning yaratilish tarixi va tarqalish o'rni. Ularning kashf etilishiga oid ma'lumotlar. Bilga xoqon yodgorligida Vatan daxlsizligi uchun kurashning aks etganligi. Kul Tegin yodgorligi. O'rxun-Enasoy toshbitiklari adabiy manba sifatida. Toshbitiklarning til xususiyatlari, adabiy qimmatlari. O'rxun-Enasoy yodgorliklarining janr xususiyatlari: tarixiy-qahramonlik dostonlari, qo'shiq va yig'i janrlari. Toshbitiklar va turkiy xalqlar og'zaki ijodi o'rtasidagi munosabat. O'rxun-Enasoy yodgorliklarida mifologik tasavvurlar. To'nyuquq bitigi. Unda shaxs va millat erki. Irq bitigi (Ta'birnom) adabiy manba sifatida.

9-mavzu: Islom madaniyatining shakllanishi va ilk musulmon Uyg'onish (Renessansi) davri

Somoniylar, saljuqiylar, g'aznaviylar va qoraxoniylar davrida islomiy madaniyat. Hadis to'plash an'anasi va unda turkistonlik buyuk muhaddislarining roli. Imom Buxoriy va at-Termiziy. «Al-jome' us-sahih» va «Shamoyili Muhammadiya» asarlari. IX-X asrlarda arab tilining madaniy hayotga faol aralashuvi.

10-mavzu: G'aznaviylar davri adabiyotining asosiy xususiyatlari

XI-XIII asrlarda Markaziy Osiyoda madaniy hayot. Abu Rayhon Beruniy («Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar», «Mineralogiya»), Ibn Sino asarlarida («She'r san'ati» risolasida, «Hayy bin Yaqzon» qissasida) adabiyotshunoslik va falsafa masalalari. Bu davrdagi badiiy asarlar va tazkirachilik. Abu Mansur as-Saolibi va uning «Yatimat ud-dahr» asari.

II-mavzu: Qoraxoniylar davri adabiyotining asosiy xususiyatlari. Mahmud

Koshg'ariy va Yusuf Xos Hojib hayoti va ijodining manbalari

Turkiy tiling yangi adabiy bosqichga ko'tarilishi. Qoraxonilar davrida turkiy madaniyatning taraqqiyoti. Bolasog'un va Koshg'ardagi madaniy hayot. Turkiy dostonchilik maktabining vujudga kelishi. Qoraxoniylar davri adabiyotida an'anaviylik va o'ziga xoslik

"Devonu lug'otit-turk" – adabiy manba sifatida. Asarning yozilish maqsadi haqida Mahmud Koshg'ariy. "Devon"da adabiy janr namunalari: afsonalar, maqollar, marsiya va dostondagi boshqa to'rtliklarning xususiyatlari, bu haqda olimlarning qarashlari. Alliteratsiyali she'r tuzilishi va "Devon"dagi to'rtliklarda alliteratsiyaning mavjudligi. "Devon"da qadimgi turkiy she'riyat an'analari. Yevropa olimlarining (A. Bombachi, P. Pelo va b.) "Devonu lug'otit-turk"ni o'rganishdagi xizmatlari.

"Qutadg'u bilig" hamda ijtimoiy-siyosiy va falsafiy masalalar. Dostonda Yusuf xos Hojibning axloqiy va estetik qarashlari. "Qutadg'u bilig" va qoraxoniylar sulolasidagi ijtimoiy-siyosiy vaziyat. Jamiyatdagi turli toifalar tavsifi. Asarda tarbiya masalalari. "Qutadg'u bilig"da turkiy adabiyotning qadimiyligiga doir muallif ishoralari. Qadimgi sharq adabiyoti va "Qutadg'u bilig" munosabatlari. Yusuf Xos Hojib o'z davrining zukko adabiyotshunosi va mutafakkiri sifatida. Doston janrlari: masnaviy, qasida, to'rtlik va g'azal unsurlari. Asarning bugungi kundagi ahamiyati

12-mavzu: Ahmad Yassaviy va Ahmad Yugnakiy hayoti va ijodining manbalari

Ahmad Yassaviy hayoti va ijodining o'rganilishi. "Hikmatlar". Asar mavzusi va janrlar takomili. Alisher Navoiy Ahmad Yassaviy haqida. Mustaqillik yillarida A. Yassaviy ijodining o'rganilishi. A. Yassaviy ijodida diniy –tasavvufiy g'oyalar.

Adib Ahmad Yugnakiy hayoti va ijodining o'rganilish tarixi. "Hibat ul-haqoyiq". Asar mavzui va tarkibi. Alisher Navoiy Ahmad Yugnakiy haqida. "Munshaot" asarida "Hibat ul-haqoyiq"dan keltirilgan to'rtlikning ma'lum tarixiy voqea bilan bog'liq jihati. Asar haqidagi bahs-munozaralar. Abdurauf Fitrat "Hibat ul-haqoyiq" haqida. Hadislar asosida badiiy asar yaratish an'anasi. Asarning badiiy xususiyatlari

3-modul. XIII-XV ASRLAR ADABIYOTI

13-mavzu: Oltin O'rda o'zbek adabiyoti

XIII-XIV asrlarda O'rta Osiyodagi ijtimoiy hayot, madaniy muhit. Xalq og'zaki ijodi va yozma adabiyot. Bu davrda yaratilgan asarlarning mavzu yo'nalishi, janr xususiyatlari. "O'g'uznoma" kitobiy eposi. Oltin O'rda davlatining tashkil topishi va bu davlatda madaniy hayot. Oltin O'rda davlatining tarixda tutgan o'rni. Oltin O'rdadagi madaniy va adabiy hayot. Oltin O'rdaning tanazzuli. Mamluklar davlati haqida qisqacha ma'lumot. Oltin O'rdadagi adabiy muhitning mamluklar davlatiga ko'chib o'tishi. Mamluklar davlatida turkiy tildagi lug'atlar, ilmiy asarlarning yaratilishi.

14-mavzu: Sayfi Saroyi ijodi. "Gulistoni bit-turkiy" asari. Agiografik asarlar – badiiy nasr namunasi sifatida

Sayfi Saroyi hayoti va ijodining manbalari. Hayoti va ijodining o'rganilish tarixi. Lirikasining janr xususiyatlari, mavzular ko'lami. Mamluklar davlatida Sayfi Saroyining mavqei. Uning g'azalchilikdagi mahorati, she'riy hikoyatlari. Zamondosh shoirlarga she'riy javoblari. "Gulistoni bit-turkiy" asarining tarkibi. Asardagi asosiy g'oya, ko'tarilgan masalalar. "Gulistoni bit-turkiy" va Sa'diy "Guliston". Saroyining "Gulistoni bit-turkiy"si Sa'diy "Guliston"ning erkin tarjimai ekani. "Suhayl va Guldursun" dostoni. Uning tuzilishi va g'oyaviy mundarijasi. Dostonning badiiy xususiyatlari.

Nosiriddin Rabg'uziy hayoti va ijodining manbalari. Adib ijodining o'rganilish tarixi. Sharq adabiyotida "Qisas ul-anbiyo"larning qisqacha tarixi. "Qisasi Rabg'uziy" ("Qisas ul-anbiyo") – o'zbek badiiy nasrining ilk namunasi sifatida. Asarning yaratilishi, tarkibiy

tuzilishi. Rabg'uziy – manbashunos va tanqidchi. Asarda qissa, hikoyat, rivoyat janrlari. She'riy janrlar: latifa, hikmat janri. Boshqa kichik (xabar, foyda, munojot) janrlar. Asardagi she'riy parchalarning badiiyati: vazn, qofiya va she'riy san'atlar. Mahmud Ali ibn-as-Saroyining “Nahj ul-farodis” asari o'zbek adabiyotida agiografik asarlarning yirik namunasi. Asarning tuzilishi, janr xususiyatlari. Agiografik asarlarning o'zbek mumtoz adabiyotidagi o'rnini.

15-mavzu: Qutbning “Xusrav va Shirin” asari

“Xusrav va Shirin” dostonining yaratilish tarixi, manbalari. Nizomiy va Qutb: an'anaviylik va ijodiy fardiyat (individuallik). Dostonning badiiy barkamoligi: she'riy san'atlar, vazn va qofiya. Dostonning o'rganilishi tarixidan. Zayanchkovskiy, Amir Najip va A.Tagirjonov tadqiqotlari. “Xusrav va Shirin” Qutb tarjimasida. Tarjinchilik Oltin O'rda adabiyotining asosiy xususiyatlaridan ekani. Doston sujeti. Asar tarjimasida o'ziga xoslik va Qutbning mahorati. Qutbning g'azalnavislik mahorati. Doston badiiyati.

16-mavzu: O'zbek adabiyotida noma janri

Xorazmiy hayoti va ijodining manbalari. Tarjimai holiga doir ma'lumotlar. O'zbek adabiyotida noma janriining ilk ildizlari: “Qutadg'u bilig”da noma janriining dastlabki ko'rinishi. Fors adabiyotida noma janri, Faxriddin Gurgoniy (XI asr) “Vis va Romin” dostonida noma janriga fors adabiyotida ilk bor asos solgani. “Muhabbatnoma”ning nusxalari va tuzilishi. Asarda ishning ulug'lanishi. Asardagi janrlar tizimi. Noma janri rivojiga hissa qo'shgan buyuk ijodkorlar: Xo'jandiy va uning «Latofatnoma» asari, Sayyid Ahmad va uning “Taashshuqnoma” asari, Yusuf Amiriy va uning “Dahnoma” asari. Nomalar tuzilishidagi farqlar. O'zbek adabiyotida munozara janriining paydo bo'lishi. XV asrning birinchi yarmidagi munozara janriining asosiy xususiyatlari.

17-mavzu: Temuriylar davri adabiyoti

Tarixiy sharoit va madaniy muhit. Temur va temuriylar davrida o'tkazilgan madaniy islohotlar. Ilm-fan taraqqiyoti. Tarixnavislik. Temuriylar davri tarixiga bag'ishlangan asarlar. Badiiy ijod sohasida turli yo'nalishlarning vujudga kelishi. Adabiy-estetik qarashlarning tadrifiy takomili. Adabiy tur va janrlar poetikasi. Janrlar xilma-xilligi. Devon tuzish an'anasi. Xamsanavislik. Memuar asarlar. Adabiyotshunoslikka oid asarlar. Individual ijodiy uslub muammosi. Ushbu davrda faoliyat ko'rsatgan yirik shoir va adiblar ijodiga qisqacha tavsif

18-mavzu: Atoyi va Sakkokiy ijodi

Atoyi hayoti va ijodining manbalari, o'rganilishi. Shoimning lirik merosi: janr xususiyatlari va badiiyati. G'azallarining tasavvufiy talqini. O'zbek adabiyotida Atoyi ijodining o'rnini.

Sakkokiy hayoti va ijodining manbalari o'rganilishi. Adabiy merosi. Sakkokiy “Devon”i. Uning tuzilishi, qo'lyozma nusxalari. Sakkokiy – qasidanavis. Temuriylar davri she'riyatidagi uslubiy o'zgarishlar. Chig'atoy tili va chig'atoy adabiyotining Temuriylar davridagi takomili.

19-mavzu: Lutfiy va Husayniy ijodi

Lutfiy hayoti va ijodini o'rganish manbalari. Lutfiyning ijodiy faoliyati. Lutfiy va Navoiy. Lutfiy lirikasi, janr xususiyatlari va mavzu ko'lamini. Lutfiy lirikasida ma'shuqa, zohid, raqib timsollari talqini. “Zafaroma” dostoni Sharafiddin Ali Yazdiy “Zafaroma”sining badiiy tarjimasini sifatida. Dostonning g'oyaviy mundarijasi.

Husayniy – turkigo'y shoir. Navoiy “Majolis un-nafois”da Husayniy haqida. Navoiyning Husayniy devoniga doir fikrlari. Alisher Navoiy “Munjojot”da Husayniy shaxsining yontilishi.

20-mavzu: XVI-XIX asr I yarmidagi adabiy va ilmiy muhit. Manbalar va ularni o'rganish tamoyillari.

Davr madaniy hayotiga sharh. Siyosiy hayotdagi beqarorlik va sulolalar almashinuvi. Adabiy hayotning o'ziga xos xususiyatlari. Xonliklar markazlarida adabiy muhitning shakllanishi va taraqqiyoti.

21-mavzu: Zahiriddin Muhammad Bobur hayoti va adabiy merosi.

Boburning sheriy mahorati

Bobur hayoti va adabiy merosining o'rganilish tarixi. Shoir she'riyati, devonlari, badiiy mahorati. "Boburnoma", "Risolai aruz", "Volidiya" va "Mubayyin" asarlarining adabiy qimmatlari. Boburning Kobul va Hind devonlari, qo'lyozmalari, janri tarkibi va shoir mahorati.

22-mavzu: "Boburnoma" – qomusiy asar

Asarining mazmuni, falsafiy-badiiy mohiyati, ijodkor mahorati.

23-mavzu: Boborahim Mashrabning hayoti, shoir ijodini o'rganishda "Qissayi Mashrab" asarining o'rni. Adabiy merosi.

Mashrabning ijodiy merosi. Mashrabshunoslik tarixidan. Tazkiralardagi ma'lumotlar. «Qissayi Mashrab» asarining shoir dunyoqarashi va hayotini o'rganishdagi ahamiyati. She'riyati. Mashrab lirik merosining mavzu doirasi. Asarlarida qalandariylik tariqatining aks etishi. She'riyatida ilohiy ishq talqini. Timsollar olamining o'ziga xos jihatlari.

Mashrab taxallusli shoirlar. "Mabdai nur" va "Kimyo" asarlari, ularning muallifligi masalasi.

24-mavzu: Buxoro adabiy muhiti.

Tarixnavislik. O'tmish tarixnavisligi va uning davom ettirilishi. Xondamirning "Habib us-siyar" va "Siyar ul-muluk" asarlari. Tarixiy asarlarning yangilanish xususiyatlari.

Tazkiranavislik. Davr tazkiranavisligining o'ziga xos xususiyatlari. Hasanxoja Nisoriy "Muzakkiri ahbob" asarining ilmiy qimmatlari. Asarda XVI asr madaniy hayotini aks ettirish tamoyillari. Mutribiy, Maliho Samarqandiy, Qori Rahmatulloh Vozeh, Fazliy Namangoni, Ahmad Tabibiy tazkiralari.

Shayboniyxon hayoti va ijodi. Shoir devoni va uning janr xususiyatlari. Asarlarining mavzu va g'oyaviy ko'lami. Shoir dunyoqarashi va tariqati. Shayboniyxon ijodida lirik qahramon tabiati. She'riy mahorat qirralari.

Muhammad Solih ijodi. «Shayboniyнома» jangnoma tipidagi doston sifatida. Asar mazmuni, tarixiy shaxslar va badiiy timsollar.

Xoja ijodi. Hayoti va ijodi. Hikoyalari. "Gulzor" va "Miftoh ul-adl" asarlarining talqini.

25-mavzu: Qul Ubaydiyning o'zbek adabiyotida tutgan o'rni.

Qul Ubaydiy merosi. "Kulliyot"ning yaratilish tarixi va janr xususiyatlari. Shoirming she'riy janrlar takomilidagi o'rmi. Qul Ubaydiy she'riyatida lirik qahramon tabiati. Dunyoqarash va tariqat masalalari. Shoir masnaviyatlari. Ularning mavzu va g'oyaviy qamrovi. Shoir merosining timsollar olami.

26-mavzu: Qo'qon adabiy muhiti

O'rganilishi. Adabiy muhitning shakllanishi va o'ziga xos xususiyatlari. Amiriyning adabiy muhit asoschisi va rahnamosi sifatidagi maqomi. Janrlar poetikasi. Adabiy muhitda xalq og'zaki ijodiga munosabat masalasi. Tarixnavislik, she'riyat, nasr, matbaa ishlari, adabiy hamkorlikning noyob mahsullari yaratilishi.

Tazkiranavislikning yangi shakllari. Fazliy Namangoni rahbarligida tuzilgan tazkira. "Majmuai shoiron"ning o'zbek adabiyoti tarixidagi o'rmi. Tuzilishi va janrlar tarkibi. G'oziy ijodi. "Yusuf va Zulayxo" dostoni. Satirik va yumoristik asarlar. Maxmur adabiy merosi.

Xo'janazar Huvaydo hayoti va ijodi. Lirik merosi. Devonning tuzilishi va janr tarkibi. Shoirming dunyoqarashi va badiiy mahorati. «Rohati dil» dostoni. Asarining tuzilishi. Asar kompozitsiyasida hikoyatning o'rmi. Timsollar olami. Huvaydoning dostonnavis sifatidagi mahorati.

27-mavzu: Amiriyning hayoti va ijodi.

Amiriy hayoti va ijodi manbalari. O'rganilish tarixi. Adabiy maktab asoschisi ekanligi. Tarjimai holi. Amiriy devoni. Devon qo'lyozmalari. Asarlarining ko'lami va janr xususiyatlari. Devonda debochaning o'rmi. She'rlarining mavzu doirasi va g'oyaviy qamrovi. An'ana va yangilik. Timsollar olami. Lirik qahramon tabiati. Badiiy mahorati.

28-mavzu: Uvaysiy hayoti va adabiy merosi. Shoira lirik qahramonining o'ziga xos tabiati

Uvaysiy hayoti va ijodi. O'rganilish tarixi. Adabiy merosi. She'riyatining mavzu va

g'oyaviy ko'lam. Shoir ijodida ishq talqini. Ijtimoiy hayotga munosabati. Asarlarining timsollar olami. Lirik qahramon tabiati. Uvaysiylik bilan munosabat masalasi. Badiiy san'atlarni qo'llash mahorati. «Shahzoda Hasan» va «Shahzoda Husayn» dostonlari. Dostonlarning syujet va kompozitsiya jihatdan o'ziga xosligi. Shoiraning dostonnavislik mahorati.

«Voqeoti Muhammadalixon» (tugallanma-gan) asari. Asarning tarixiy ahamiyati. Timsollar ko'lam.

IV modul. Xiva adabiy muhiti.

29-mavzu: Xiva adabiy muhiti. Abulg'oz Bahodirxonning “Shajarayi turk” asari adabiy manba sifatida

Adabiy muhit va uning o'ziga xos jihatlari. Zullisonaynlik va Navoiy an'analari davom ettirilishi. Devon tuzish an'analari takomillashtirilishi. Janrlar poetikasi. Tarixnavislik. Tarjima maktabining o'ziga xosligi, takomillashuv tamoyillari. Bayozchilik, tazkiranavislik va noshirlikning taraqqiy etishi.

Abulg'oz Bahodirxon hayoti va ijodiy merosi. Abulg'ozning ijtimoiy hayotdagi mavqei. Tarixiy asarlari. “Shajarayi tarokima” asari. Uning yozilish va o'rganilish tarixi. Asarning ilmiy-badiiy qimmati. «Shajarayi turk» asari qomusiy ma'lumotnoma ekanligi. Asarning o'zbek adabiyoti tarixidagi ilmiy-badiiy maqomi. Timsollar silsilasi. Adib mahorati masalasi.

“Manofe' ul-inson” asarining qo'lyozma nusxalari. Asarning yaratilish tarixi, sabablari. Asarning tuzilish xususiyatlari va ahamiyati.

30-mavzu: Muhammadniyoz Nishotiy “Husn va Dil” asarining adabiy maqomi.

Nishotiy hayoti va ijodi manbalari. Hayoti va adabiy merosi. She'riy devoni va bayozlar. Ularning qo'lyozmalari. Shoir she'riyatining mavzu va g'oyaviy qamrovi. Lirik qahramon tabiati. Asarlarining falsafiy asoslari. She'riy mahorati. «Qushlar munozarasi» asarida an'ana va yangilik. Ramziy timsollar talqini. «Husnu Dil» dostonining timsollar olami va ramziylik. Ularning nomlanish tarixi va talqini. Shoimning she'riy mahorati qirralari.

31-mavzu: Shermuhammad Munis she'riyatida janrlar takomili. Ogahiy hayoti, ijodi manbalari va adabiy merosi.

Shermuhammad Munisning ijodiy faoliyati. Adabiy, ilmiy merosi. Devonlarining tuzilish tarixi va qo'lyozma nusxalari. «Munis ul- ushshoq» devoni. Devon tartibida an'ana va janrlar tarkibi. Shoir ijodida ularning takomillashuvi. Lirik qahramon tabiati. Timsollar olami. Badiiy xususiyatlari.

Munisning ilmiy merosi. “Savodi ta'lim” risolasining ilmiy-badiiy qimmati. Tarixiy asarlari. Tarjimalari. Adib ijodining o'zbek adabiyoti tarixidagi o'ri.

32-mavzu: Ogahiy hayoti va ijodi manbalari

Ogahiy hayoti va ijodi manbalari. O'rganilish tarixi. Shoimning adabiy-ilmiy merosi. “Ta'viz ul-oshiqin” devoni. Qo'lyozma nusxalari. Devonda debochaning o'ri. Janrlar tarkibi. Mavzular doirasi va g'oyaviy ko'lam. Shoimning timsol qo'llash mahorati. She'riyatida Alisher Navoiy ijodiga munosabat. Devondagi asarlar badiiyati.

Ogahiy – tarixnavis. Tarixiy asarlarining qomusiy tabiati haqida. Ularning ilmiy va badiiy qimmati. Xorazm tarjima maktabida Ogahiyning o'ri. Tarjimalarining ahamiyati.

V modul. Milliy uyg'onish davri o'zbek adabiyoti (1865 yildan 1929 yilgacha)

33-mavzu: Kirish: XIX asr oxiri – XX asr boshlari ijtimoiy-siyosiy, madaniy-adabiy hayot.

Davr adabiyotining ilk bosqichi – yangicha ma'rifatparvarlik adabiyoti: manbalari,

yuzaga kelishi. Xalq ozodlik harakatlari adabiyotning bosh mavzusi sifatida. Adabiy janrlar va vaznlarning yangilanishi. Yangicha yo'nalishdagi hajvchilik she'riy manzumalar, sayohatnomalar, maktubotlar turkumi. Toshkent va boshqa markaziy shaharlarda bosmaxonalarning vujudga kelishi, matbuotning yo'lga qo'yilishi, o'qitish tizimidagi yangiliklar va mustamlaka o'lkada yangicha ma'rifatparvarlikning vujudga kelishi. Tarjimachilik rivoji. Sharq va G'arb adabiyotidan tarjimalar.

34-mavzu: Xiva adabiy muhiti. Komil Xorazmiy.

Xiva adabiy muhiti, Komil Xorazmiy ijodiy merosining o'rganilishi tarixi. Tarjimai holi. Komil yirik madaniy tadbirlar tashkilotchisi sifatida. Toshkent safari (1991). Komil ijodida yangicha ma'rifatparvarlik. Hayotining oxirgi yillari, fojiasi. Komil va Feruz munosabatlarining yangicha talqini. Ijodiy merosi, lirikasi, hajviyoti, tadqiqotlari. Bastakor, musiqashunos va tarjimonlik faoliyati.

35-mavzu: Muhammad Rahimxon Feruz va Ahmad Tabibiy ijodiy faoliyati

Feruz – maorif homiysi va taraqqiyparvar. Adabiy merosi. Shoir ijodini o'rganish tarixidan. Tarjimai holi. Ilk matbaachilik va adabiy meros targ'ibidagi xizmatlari. Feruz va Rossiya istilochilik siyosati. Feruz va Xorazm adabiy muhiti.

Tabibiy va mumtoz adabiyot. Hayoti va ijodi. "Majmuat ush-shuaro" tazkirasini. Lirik merosi. "Vomiq va Uzro" dostoni. Tabibiyning san'at, musiqa, xattotlik sohasidagi faoliyati, o'zbek madaniyati tarixidagi o'rni.

36-mavzu: Qo'qon adabiy muhiti. Muqimiy. Furqat

Qo'qon adabiy muhiti, Hayoti va adabiy merosi o'rganilishi tarixi. Tarjimai holi. Toshkentdagi hayoti (1887, 1892, 1899-yillar). Hayotining so'nggi yillari. Ijodiy merosi. lirikasi, hajviyoti. Shoir satirasida siyosiy mavzu. Yumorlari. ("O't", "Ko'sa" turkumlari). "Sayohatnoma"lari. Muqimiy ijodida maktub janri. Furqat tarjimai holi. Furg'ona hamda Toshkent davri faoliyati. Furqatshunoslik tadriji. She'riyati. Nasriy asarlari. Yangicha ma'rifatparvarlik faoliyati. Rus mustamlaka siyosatiga munosabati. Furqat va jadidchilik. Tasavvuf ta'limotiga oid qarashlari. Chet ellardagi faoliyati. Ijodiy merosi.

37-mavzu: Ishoqxon Ibrat

Ibrat ma'rifatparvar shoir, publisist, tarixshunos, tilshunos olim, sayyoh, ilk o'zbek matbaachilaridan biri sifatida. Hayoti va ijodi. Chet ellarga sayohati. "Usuli jadid" maktablarini ochishi. "Matbaai Is'hoqiya", "Kutubxonai Is'hoqiya"ning vujudga kelishi. Matbuotda chop etilgan asarlari. Ilmiy faoliyati. Rus bosqiniga munosabati. Ibratshunoslik.

38-mavzu: Toshkent adabiy muhiti. Fazlulloh Almai. Karimbek Kamiy

Fazlulloh Almai ijodiy merosi. Lirikasi. Tarjimalari ("Kalila va Dimna"). Hikoyalardan namunalar. Almaiining o'zbek tarjima adabiyotida tutgan o'rni. Karimbek Kamiy. Shoir ijodiga munosabat masalasi. Tarjimai holi. Kamiy va Toshkent adabiy muhiti. Ma'rifat mavzuidagi she'rlari. Hajviyoti. Tarjimalari. Kamiy dunyoqarashi. Shoir ijodida tasavvufiy unsurlar. Diniy mavzu. Jadidcha va qadimcha qarashlari.

39-mavzu: XX asr boshlari Turkistonda ijtimoiy-siyosiy, madaniy hayot. Ismoilbek Gasprinskiy.

XX asr boshlari Turkistonda ijtimoiy-siyosiy, madaniy hayot. Jadidchilik. Turkistonda jadidchilikning rivojlanish bosqichlari. Davrlashtirish tamoyillari. Ma'rifiy islohotlar davri. Ijtimoiy-siyosiy va mafkuraviy kurashlar davri.

Madaniy-adabiy hayot (1905-1917). "Usuli jadid" maktablari. Milliy matbuot. Xayriya jamiyatlari va boshqa turli ma'rifiy tashkilotlar. Yangi milliy teatr. Badiiy adabiyot. Adabiy tanqid. Badiiy tarjimachilik.

Ijtimoiy-tarixiy voqealar. 1917-yil fevral inqilobi va uning Turkistondagi aks-sadosi. Milliy ozodlik va mustaqillik uchun kurash g'oyalari. "Turkiston muxtoriyati". Mafkuraviy buhronlar. Adabiy-madaniy harakatchilik. 20-yillar matbuoti va adabiyoti.

O'zbek romanchilik maktabi. Milliy dramaturgiya. Teatr va adabiy tanqidchilik. Sho'rolarning adabiyotni mafkuraviy kurashlar vositasiga aylantirish siyosati. Ismoilbek Gasprinskiy hayoti va faoliyati. Jadid maktablarining ta'sischisi. Gasprinskiy va Turkiston. "Tarjimon" gazetasida Turkiston hayotining yoritilishi. Badiiy asarlarida Turkiston mavzusi. Adabiy-estetik qarashlari.

40-mavzu: Mahmudxo'ja Behbudiy

Hayoti va faoliyatining o'rganilish tarixi. Tarjimai holi. Turkistonda jadid maktablarining targ'ibotchisi va tashabbuskorlaridan biri. Behbudiy va Turkiston milliy matbuoti. Ijodiy merosi. "Padarkush" pyesasi. Publitsistikasi. Adabiy-estetik qarashlari. "Sayohat xotiralari".

41-mavzu: Abdulla Avloniy. Tavallo.

Avloniyshunoslik. Hayoti sahifalari. "Shuhrat" gazetasini chiqarishi. Yangi maktablar tashkil etishi. Ijtimoiy faoliyati. Avloniy – aktyor, rejissyor, xormeystr, teatr badiiy rahbari, dramaturg, tarjimon. Adabiy merosi. Pedagogik asarlari. "Turkiy guliston yoxud axloq" asarining ma'rifiy-axloqiy va pedagogik qarashlar taraqqiyotidagi o'rni. Avloniy she'riyati va adabiy-estetik tafakkurdagi yangilanish. Dramalari. Publitsistikasi. Til, adabiyot, san'at, matbuot, maorif muammolariga oid maqolalari. "Afg'on kundaliklari" – o'zbek publitsistikasi va memuar adabiyoti namunasi.

Adabiy merosining o'rganilish tarixi. Hayoti sahifalari. Vaqfli matbuotdagi ishtiroki. Ijodi. "Ravnaq ul-islom" to'plami. Tavallo va Munavvarqori, Behbudiy munosabatlari. She'rlarining badiiyati. Tavallo va tatar adabiyoti.

42-mavzu: Abdurauf Fitrat.

Fitrat hayoti va ijodining o'rganilishi tarixi, manbalari. Tarjimai holi. Ijodiy merosi. She'riyati. Nasriy asarlari. Dramalari. Tilshunoslik merosi. Adabiyot nazariyasiga oid ishlari. Qadimgi turkiy yodgorliklarga doir tadqiqotlari. Sharq mumtoz adabiyoti namoyandalari merosiga oid ilmiy ishlari. Tarixiy asarlari.

43-mavzu: Abdulla Qodiriy

Abdulla Qodiriy hayoti sahifalari. Ijodiy merosi. "Baxtsiz kuyov" pesasi. Jadidchilik va Abdulla Qodiriy hikoyalari. Hajviy asarlari. Birinchi roman – "O'tkan kunlar"ning yaratilishi. "Mehrobdan chayon" romani. Bu romanlarning turkiy xalqlar adabiyotiga ta'siri. Abdulla Qodiriyning 30-yillardagi ijodida zamonasozlik mayllari, buning sabablari.

44-mavzu: Hamza Hakimzoda Niyoziy.

Hamzashunoslik tadriji. Shoir ijodiga ikki xil yondashuv: sabablari, oqibatlari. Adabiy merosining yangicha talqini. Tarjimai holi. Ijodiy merosining ko'lami. "Devoni Nihoniy": an'ana va yangilanish. She'rlarida milliy uyg'onish g'oyasi. Hamza nasri va jadidchilik. "Yangi saodat" milliy romani. Dramalari.

45-mavzu: Cho'lpon.

Tarjimai holi. Jadidchilik va Cho'lpon she'riyati. Shoirning o'zbek she'r tizimidagi islohotlari. Hikoyalari. Dramalari. "Kecha va kunduz" romani. Romanning o'zbek realistik nasri shakllanishi va taraqqiyotidagi ahamiyati.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

"O'zbek adabiyoti tarixi" fani bo'yicha amaliy mashg'ulot uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. "Avesto"ning adabiy qimmati
2. Qadimgi miflar va afsonalar.
3. "O'g'uznoma" kitobiy eposidagi afsona va rivoyatlar tahlili.
4. Devon, bayoz va tazkiralalar – mumtoz adabiyot manbalari sifatida
5. "Devonu lug'otit-turk"ning adabiy qimmati.
6. "Qutadg'u bilig" dostoni.

7. Beruniyning “Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar” asarida rivoyat va afsona janriga oid ma’lumotlar.
8. A.Yugnakiy “Hibat ul-haqoyiq” asari badiiyati
9. Lutfiy lirikasidagi obrazlar tizimini tahlil qilish.
10. O‘zbek adabiyotida noma janri.
11. Qutbning “Xusrav va Shirin” dostoni
12. Atoyining lirik merosi.
13. Husayniyning “Risola” asarini tahlil qilish.
14. “Boburnoma”da muallifning xarakter yaratish mahorati.
15. Shayboniyxon hayoti va ijodi. Muhammad Solih ijodi.
16. Turdi Farog‘iy adabiy merosi va uning o‘rganilish tarixi.
17. Abulg‘ozi Bahodirxon - etuk tarixnavis.
18. Nishotiyning “Husn va Dil” dostoni syujeti va kompozitsiyasi, timsollar olami.
19. Gulxaniyning “Zarbulmasal” asarida badiiy mahorat va majoz masalalari.
20. Munis she’riyatida janrlar takomili va shoir mahorati.
21. Ogahiyning she’riy mahorati, tarixiy va tarjima asarlari
22. Komil Xorazmiy hayoti va ijodiga oid ilmiy asarlarni o‘rganish, shoir asarlari tahlili.
23. Muqimiy ijodida davr ijtimoiy voqeligidaning badiiy talqini. Furqat adabiy merosi. Shoir asarlari tahlili.
24. Ishoqxon Ibrat asarlari tahlili. Adabiy va ilmiy merosi.
25. Ismoilbek Gasprinskiyning Turkistonga oid asarlari.
26. Mahmudxo‘ja Behbudiy – o‘zbek jadidchilik harakatining karvonboshisi
27. Abdulla Avloniyning matbuot, teat va pedagogik faoliyati.
28. Abdurauf Fitrat – yangicha adabiy tafakkur asoschisi. Fitratning nasriy va dramatik asarlari tahlili.
29. Abdulla Qodiriy “Baxtsiz kuyov” pyesasi. Hajviy asarlari. Birinchi roman – “O‘tkan kunlar”ning yaratilishi.
30. Abdulhamid Cho‘lpon adabiy merosi. Cho‘lpon she’rlari tahlili.

Izoh: Mazkur ro‘yxatdagi mavzulardan amaliy mashg‘ulotlar uchun ajratilgan soatlar hajmiga mos holda foydalanish tavsiya etiladi.

IV. Seminar mashg‘ulotlari bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

“O‘zbek adabiyoti tarixi” fani bo‘yicha seminar mashg‘ulot uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Mumtoz adabiyotni davrlashtirish tamoyillari
2. Didaktik asarlar tahlili (“Kalila va Dimna”, “Chor Darvesh”, “Guliston” (Sa’diy), “To‘tinoma” tipidagi asarlar misolida).
3. Siyosiy-axloqiy mavzudagi asarlar tahlili (“Qobusnoma” (Kaykovus), “Siyosatnoma” (Nizomulmuluk).
4. Kichik lirik janrlar badiiyati.
5. Xoja Ahmad Yassaviy ijodiy merosi. “Devoni hikmat” va “Faqrnoma” asarlari.

6. X-XII asrda O'rta Osiyoda arab va fors tilidagi adabiyot, tazkirachilik.
7. Ibn Sinoning falsafiy qarashlari ("Hayy bin Yaqzon" va b. qissalari asosida)
8. "Qisasi Rabg'uziy"da kichik janrlar badiiyati
9. Sayfi Saroyi ijodi. "Gulistoni bit-turkiy" asari
10. "Yusuf va Zulayxo" turkumidagi dostonlarning shakllanishi.
11. Lutfiyning g'azalnavislik mahorati
12. Sakkokiy qasidalari.
13. Temuriylar davri adabiyotining asosiy xususiyatlari: janr xususiyatlari va g'oyaviy-badiiy o'zgarishlar
14. "Shajarayi turk" asaridagi tarixiy siymolar tasvirida badiiy mahorat.
15. "Mabdai nur" asarining g'oyaviy va badiiy xususiyatlari.
16. So'fi Olloyorning ilmiy-adabiy merosi talqini
17. Amiriy ijodida janrlar takomili.
18. "Zarbulmasal" asarida hikoyalarning o'rni. Sujet va kompozitsiya.
19. Nodira she'riyatida an'ana va badiiy mahorat.
20. Nurmuhammad Andalibning hayoti va adabiy merosi. "Yusuf va Zulayho" dostonining qiyosiy talqini.
21. Ogahiyning tarixnavislik mahorati ("Shohidi iqbol" asari misolida)
22. Munis Xorazmiyning "Firdavs ul-iqbol" asari adabiy-tarixiy manba.
23. Hamza ijodining yangicha talqini
24. Jadid adabiyotining xorijda tadqiq etilishi
25. Mustaqillik yillari o'zbek jadidshunosligining dolzarb masalalari
26. Jadid ma'rifatparvarlarining pedagogik faoliyati
27. Jadidchilik va milliy matbuot.
28. Jadidchilik va milliy teatr.
29. Jadid adabiyotidagi janriy yangilanishlar.
30. Jadidchilik va milliy istiqloq g'oyasi.

Izoh: Mazkur ro'yxatdagi mavzulardan seminar mashg'ulotlar uchun ajratilgan soatlar hajmiga mos holda foydalanish tavsiya etiladi.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

1. Kaykovusning "Qobusnoma" asaridagi hikoyat va tamsillar.
2. Nizomulmulkning "Siyosatnoma" asaridagi hikoyatlar tahlili.
3. Umar Xayyom "Navro'znoma" asari tahlili.
4. Firdavsiy "Shohnoma"si qahramonlari. Ularning keyingi davr epik poeziyasiga ko'chishi.
5. "Chahor maqola" (Nizomiy Aruzi Samarqandiy) asari tahlili.
6. Sa'diy Sheroziy "Guliston" asarining Sharq adabiyotida tutgan o'rni.
7. Safarnoma va sayohatnoma turkumidagi asarlar (Nosir Xusrav, Ibn Batuta va boshqalarning asarlari misolida).
8. Abdurahmon Jomiyning "Bahoriston" asari tahlili.
9. O'zbek mumtoz adabiyotining Rossiyada va Yevropada o'rganilish tarixi.
10. "Devonu lug'otit turk"dagi adabiy janrlarni o'rganish.
11. Pahlavon Mahmud ruboiylari tahlili.

12. Ibn Sinoning adabiy faoliyatiga oid asarlar annotatsiyasini tuzish.
13. Beruniyning adabiyotga oid faoliyatini o'rganish, "Mineralogiya" kitobidagi hikoyatlarni tahlil qilish.
14. Beruniyning "O'tmish xalqlardan qolgan yodgorliklar" asaridagi rivoyatlarni tahlil qilish.
15. "Muzakkiri ahbob"dagi XVI asr o'zbek adabiyoti va madaniyatiga oid ma'lumotlar annotatsiyasini tuzish.
16. Huvaydoning "Ibrohim Adham" qissasi va undagi timsollarni tavsiflash.
17. "Qissayi Mashrab"da Mashrab shaxsini yorituvchi rivoyatlarning annotatsiyasini tuzish.
18. Uvaysiy she'riyatidagi timsollar ko'lamini va mohiyatini aniqlash.
19. Andalib va Nishotiy dostonlari misolida davr dostonchiligi borasida mulohaza yuritish. O'xshash va farqli tomonlarini topish.
20. "Sabotul - o'jizin" asari tarkibidagi hikoyalarni sharhlash.
21. Mutribiyning "Tazkirat ush-shuaro" asaridagi XVI asr o'zbek adabiyoti va madaniyatiga oid ma'lumotlar annotatsiyasini tuzish.
22. "Firdavs ul-iqbol" asaridagi badiiy parchalarni sharhlash.
23. "Shohidi iqbol" asarida Ogahiyning xarakter yaratish mahorati.
24. XVI asr tazkiranavisligi tarixi.
25. XVI asr adabiyotida memuar janrining o'ri.
26. "Tazkirayi Qayumi" dagi Qo'qon adabiy muhiti shoirlari tasnifi.
27. Xiva adabiy muhitida tarjima san'atining taraqqiyot tamoyillari.
28. "Boburnoma" asarini to'liq mutolaa qilish. Muallif shaxsiyatini baholash.
29. Ogahiy tarixiy asarlarida muallif ning mahorat qirralarini belgilash.
30. Amaliy va seminar mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish.
31. Ahmedov S. Milliy hurriyat adabiyoti kitobi tahlili
32. Adib Xolid. "O'zbekiston tavalludi" tanqidiy tahlili
33. Nazarova Sh. XX asr boshlari o'zbek she'riyatining yangilanish tamoyillari
34. Abdirashidov Z., Egamqulova N. Borar yo'ling Turkistondir
35. Fitratning "Munozara" asarini o'qish
36. "Sadoyi Turkiston" gazetasi bibliografiyasi bilan tanishish
37. "Oyina" mundarijasi bilan tanishish
38. "Al-isloh" jurnali adabiy materiallarini o'rganish
39. Dunyoda Turkiston jadidchiligining o'rganilishi
40. Jadid namoyandalarining Tanlangan asarlari bilan tanishish

Tavsiya qilingan mazkur mavzulardan mustaqil ta'lim uchun uchun ajratilgan soatlar hajmiga mos holda foydalanish mumkin.

VI. Kurs ishi bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

"O'zbek adabiyoti tarixi" fani bo'yicha kurs ishi uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Qadimgi turkiy moniylik adabiyotida axloqiy-tarbiyaviy masalalarning

badiiy talqini.

2. Mumtoz adabiyotning shakllanishidagi asosiy omillar: mifologiya, xalq og‘zaki ijodi va tarjima asarlar.
3. Mumtoz adabiyot taraqqiyotida Qur‘oni karim g‘oyalari va hadis sharifdagi fikrlarning o‘rni va ahamiyati.
4. Tasavvuf ta‘limotining mumtoz adabiyot taraqqiyotidagi o‘rni va ahamiyati.
5. An‘ana va o‘ziga xoslik – mumtoz adabiyotdagi eng muhim adabiy hodisa.
6. O‘zbek mumtoz adabiyotining tur va janrlari.
7. Lirik turga mansub janrlar va ularning o‘zbek mumtoz adabiyotida tutgan o‘rni.
8. Devon, bayoz va tazkiralalar – mumtoz adabiyotni o‘rganishda muhim manbalar.
9. Epik she‘riyat va unga xos muhim xususiyatlar.
10. O‘zbek mumtoz adabiyotida obrazlar tizimi (lirik va epik asarlar misolida).
11. O‘zbek mumtoz adabiyotida an‘anaviy obrazlar genezisi va rivojlanishi tadriji.
12. Sharq adabiyoti uchun umumiy bo‘lgan obrazlar tasnifi va tavsifi.
13. O‘zbek mumtoz adabiyotining ramz va timsollar olami.
14. O‘zbek mumtoz adabiyotida majoz tarixi.
15. Mumtoz adabiyotda she‘riy va nasriy uslub.
16. Nasriy asarlarning uslubiy xosliklari.
17. Xalq kitoblarining paydo bo‘lish sabablari va adabiy jarayon.
18. Forobiyning she‘r, uning hosil bo‘lish qonuniyatlari va insoniyat tomonidan idrok etilishi haqidagi fikrlari.
19. Adabiy va tarixiy manbalarda mumtoz poetikaga doir qarashlar.
20. Ilmlar uchligi va ularning mumtoz poetikani o‘rganishdagi ahamiyati.
21. Adabiy tur tushunchasi va uning ifodalanish shakllari.
22. Shayx Ahmad Taroziyning “Funun ul-balog‘a” asarida she‘r nav‘lari tasnifi.
23. G‘azal va uning turlari.
24. Qasida va uning tarkibiy tuzilishi.
25. Mustazodning janr xususiyatlari.
26. Kichik lirik janrlar tavsifi.
27. Musammata janriga oid nazariy qarashlar.
28. O‘zbek mumtoz adabiyotida masnaviy janrining tutgan o‘rni.
29. Tarji‘band janrining o‘ziga xos xususiyatlari.
30. Tarkibbandning janr xususiyatlari.
31. Aruz vazni va mumtoz janrlar munosabati.
32. Tamsil va husni ta‘lil san‘atlarining o‘ziga xos xususiyatlari.
33. Iyhom va tajnis san‘atlarining o‘ziga xos xususiyati.
34. “Badoe’ us-sanoe’”da badiiy san‘atlar tasnifi.
35. Tajnis, iyhom, tazod san‘atlarining mumtoz she‘riyatdagi o‘rni.
36. Mumtoz qofiya: unsurlari, turlari.
37. “Bilgamish” dostonining turkiy xalqlar eposiga munosabati.

38. Qadimgi qahramonlik eposining yunon manbalari orqali yetib kelgan namunalari: «To'maris», «Shiroq».

39. Xalq qissalarining mumtoz adabiyot shakllanishi va taraqqiyotidagi o'rni.

40. «Devonu lug'otit turk» asari orqali bizgacha yetib kelgan badiiyat namunalari.

41. Abu Ali ibn Sinoning adabiy faoliyati.

42. «Devonu lug'otit turk» asaridagi adabiy janrlar.

43. «Qutadg'u bilig» dostonida komil inson va ezgulik g'oyalarning ifodalanishi.

44. «Qutadg'u bilig» dostonida muallif ijtimoiy-siyosiy qarashlari.

45. Yusuf Xos Hojibning «Qutadg'u bilig» asarida obrazlar tabiati.

46. «Qutadg'u bilig» dostonida rahbar ma'naviyati ta'siri.

47. Ahmad Yugnakiyning «Hibat ul-haqoyiq» asarida odob-axloq, so'z va tilga, ilm-ma'rifatga munosabat masalalari.

48. Ahmad Yugnakiyning «Hibat ul-haqoyiq» asarida hadislar mazmunining badiiy talqini an'anasining yangilanishi.

49. Ahmad Yassaviyning «Devoni hikmat»ida insoniy fazilatlarning ulug'lanishi.

50. Ahmad Yassaviyning «Devoni hikmat»ida nopoklik, nodonlik, dunyoparastlik kabi illatlarning qoralanishi.

51. Ahmad Yassaviyning «Devoni hikmati» matniga doir ilmiy munozaralar.

52. Ahmad Yassaviyning «Devoni hikmat»ida islom ma'rifati va axloq talqini.

53. Agiografik asarlarning o'zbek mumtoz adabiyotidagi o'rni.

54. «Qisasi Rabg'uziy»dagi hikmatlarning badiiy-ma'rifiy ahamiyati.

55. «Qisasi Rabg'uziy» matnida she'riy parchalarning o'rni.

56. «Muhabbatnoma»ning tematik-g'oyaviy xususiyatlari.

57. «Muhabbatnoma» badiiyati.

58. Sayfi Saroyining «Gulistoni bit-turkiy» asaridagi sultonlar haqidagi hikoyatlar.

59. Sayfi Saroyining she'riy hikoyatlari va g'azallari tahlili.

60. Pahlavon Mahmud ruboiylarining axloqiy-ta'limiy hamda falsafiy mohiyati.

61. Durbekning «Yusuf va Zulayxo» dostonida Yusuf obrazi.

62. Durbekning «Yusuf va Zulayxo» dostonida Zulayxo obrazi.

63. Atoiy lirikasida hayot va sevgi mavzuining badiiy talqini.

64. Atoiyning g'azalda husni ta'lil san'atini qo'llash mahorati.

65. Sakkokiy – qasidanavis.

66. Lutfiy lirikasida yor va oshiq obrazlari.

67. Lutfiy lirikasida badiiy tasvir vositalari.

68. Lutfiy va Navoiy.

69. Lutfiy qit'alarida lafziy san'atlar.

70. Gadoiy lirikasida qofiya turlarining qo'llanilishi.

71. Boburning g'azalnavislik mahorati.

72. Bobur ruboiylarida g'urbat motivlari.

73. Zaniriddin Muhammad Bobur lirikasida iychom.
74. "Boburnoma"da Movarounnahr shaharlarining badiiy tasviri.
75. "Boburnoma"ning o'zbek adabiyoti va madaniyatini o'rganishdagi ahamiyati.
76. "Boburnoma"da Hindiston tabiatining badiiy tasviri.
77. Bobur lirikasida badiiy san'atlar.
78. "Boburnoma"da temuriylarga munosabatning badiiy talqini.
79. "Boburnoma"da muallif ruhiyatining badiiy tasviri.
80. Bobur lirikasida hasbi hol tasviri.
81. Muhammad Solihning "Shayboniynoma" dostonida shoir badiiy niyati va hayot haqiqati in'ikosi.
82. Xojaning hikoyanavislik mahorati.
83. Xojaning "Miftoh ul-adl" asarida ma'naviy-axloqiy masalalar talqini.
84. Xojaning "Gulzor" asarida obraz va xarakter yaratish mahorati.
85. Qul Ubaydiy she'riyatida lirik qahramon tabiati.
86. Qul Ubaydiy asarlarida dunyoqarash va tariqat masalalari.
87. Qul Ubaydiy masnaviylarida g'oyaviy mazmun va badiiy shakl mutanosibligi.
88. Mashrab lirikasida ijtimoiy ohanglar.
89. Mashrab g'azallarida muallif falsafiy qarashlarining badiiy ifodasi.
90. "Qissai Mashrab" – muallif shaxsini o'rganishdagi muhim manba.
91. Mashrabshunoslikdagi ilmiy munozaralarning adabiyot tarixini o'rganishdagi o'rni.
92. Andalib dostonlarining timsollar olami.
93. So'fi Olloyorning "Sabot ul-ozjin" asaridagi hikoyatlar talqini.
94. So'fi Olloyorning "Sabot ul-ozjin" asarida tajnis san'atining o'rni.
95. Abulg'oz Bahodirxon "Shajarai turk" asarining o'zbek adabiyoti tarixidagi ilmiy-badiiy maqomi.
96. Abulg'oz Bahodirxonning "Shajarai turk" asarida timsollar silsilasi va adib mahorati masalasi.
97. Nishotiy she'riyatining mavzu ko'lami va obrazlar olami.
98. Nishotiy she'riyatida lirik qahramon tabiati.
99. Nishotiy asarlarining falsafiy asoslari.
100. Nishotiyning «Qushlar munozarasi» asarida an'ana va yangilik.
101. Nishotiy «Husnu Dil» dostonining timsollar olami va ramziylik.
102. Maxmur hajviyotida ijtimoiy voqelikning badiiy talqini.
103. Munis – tarixnavis va tarjimon.
104. Munis lirikasining mavzu ko'lami va obrazlar olami.
105. «Munis ul-ushshoq» devonida an'ana va janrlar tarkibi.
106. Munis Xorazmiy tuyuqlarining badiiyati.
107. Ogahiy ruboiylarining badiiyati.
108. Ogahiy lirikasida insonparvarlik, ma'rifatparvarlik g'oyalari talqini.
109. Ogahiyning peyzaj yaratish mahorati.
110. Ogahiyning badiiy-tarixiy nasrida she'riy janrlarning o'rni.
111. Ogahiyning tarjimonlik mahorati.
112. Ogahiyning "Zubdat ut-tavorix" asarining o'rganilish tarixi.
113. Ogahiyning "Shohid ul-iqbol" asarini ilmiy o'rganish tadriji.

114. Huvaydo gʻazallarida maʼnaviy komillik mezonlarining badiiy ifodasi.

115. Uvaysiy gʻazallarida ijtimoiy motivlar.

116. Gulxaniy masallarida xalq maqollarining badiiy ifodasi.

117. Gulxaniy “Zarbulmasal”ida nutqiy xarakteristika.

118. “Zarbulmasal”ning ilmiy-tanqidiy matni tavsifi

119. Gulxaniyning «Zarbulmasal»da timsol yaratish mahorati.

120. Gulxaniyning «Zarbulmasal» asarida badiiy sanʼatlarning qoʻllanish tamoyillari.

121. Amiriy – adabiy maktab asoschisi.

122. Amiriy asarlarining mavzu koʻlami va janr xususiyatlari.

123. Nodira firoqnomalari badiiyati.

124. Nodira gʻazaliyotida lirik qahramon obrazi.

125. “Tazkirai Qayyumiy”da Qoʻqon adabiy muhitining yoritilishi.

126. Muhammad Alixon ijodida Navoiy va Fuzuliy anʼanalari.

127. Muhammad Alixonning Fuzuliy gʻazallariga tazmin va taxmislari.

128. Muhammad Alixon devonining janriy tarkibi.

129. Muhammad Alixon sheʼriy mahorati qirralari.

130. Muhammad Alixon sheʼriyatining tasavvufiy asoslari.

131. XX-asr boshlarida taqriz janri.

132. XX-asr boshlarida yangi adabiyotning yuzaga kelish omillari.

133. Begali Qosimovning adabiy-estetik qarashlari.

134. Mardikorlik voqealarining adabiyotda aks etishi.

135. Fitratning adabiyotshunoslik faoliyati.

136. Jadid romanlarida ijtimoiy masalalar talqini.

137. Yangi nasr va uning poetik masalalari.

138. Ozodlik harakatining adabiyotdagi talqini.

139. Ijtimoiy sheʼriyat va barmoq vaznining ommalashuvi.

140. XX boshlari sheʼriyatida ijtimoiy pafos.

141. Teatr xususidagi bahslarning adabiyotda yoritilishi.

142. Abdulla Qodiriy nasriy asarlarining gʻoyaviy-badiiy xususiyatlari.

143. Sidqiy sheʼriyatida mardikorlik voqealarining badiiy ifodasi.

144. “Turkiy guliston yoxud axloq”ning yosh avlod tarbiyasida tutgan oʻrni.

145. Muhayyir – lirik shoir.

146. Muhayyir nazmida mumtoz sheʼriyat anʼanalari.

147. Gʻulom Zafariy dramalarida davr ziddiyatlari tasviri.

148. Hamzaning ijtimoiy-siyosiy lirikasi.

149. “Devoni Nihoniy”da mumtoz poetik anʼanalarning aks etishi.

150. “Zaharli hayot yoxud ishq qurbonlari” dramasida maʼrifat talqini.

151. Hamza – dramaturg.

152. Hamza va milliy romanchilik.

153. Choʻlpon sheʼriyatida ramz va timsollar.

154. Choʻlpon dramalarida ijtimoiy voqelikning badiiy talqini.

155. Choʻlpon – hikoyanavis.

156. Choʻlponning “Kecha va kunduz” asari tahlili.

157. Choʻlponning adabiy-estetik qarashlari.

158. Abdulla Qodiriy – o‘zbek romanchilik maktabi asoschisi.
 159. Abdulla Qodiriy hikoyalarda davr voqeligining yoritilishi.
 160. Abdulla Qodiriyning hajviy asarlari.
 161. “O‘tkan kunlar” romanida milliy uyg‘onish g‘oyasining badiiy talqini.
 162. Mirmuhsin Shermuhamedovning o‘zbek jadid adabiyotida tutgan o‘rn i.
 163. Vadud Mahmudning adabiy-estetik qarashlari
 164. Dramalarda istiqlol orzusining badiiy ifodasi (Abdulla Avloniyning “ Portugaliya inqilobi” va Fitratning “Hind ixtilochilari” asari misolida)
 165. Fitratning “Adabiyot qoidalari” asarida adabiy-nazariy masalalar.
 166. Cho‘lponning “Qor qo‘ynida lola” asarida ayollar obrazi.
 167. Abdulla Avloniy – o‘zbek bolalar adabiyotining yetuk namoyandasi.

3

VII. FANNI O‘QITISH NATIJALARI VA SHAKLLANADIGAN KASBIY KOMPETENSIYALAR

Fan bo‘yicha talabalarning bilim, ko‘nikma va malakalariga quyidagi talablar qo‘yiladi. **Talaba:**

- “O‘zbek adabiyoti tarixi” fani bo‘yicha o‘zbek mumtoz adabiyotining milliy madaniyatimiz tarixi va takomilidagi o‘rni, adabiy hodisalar, badiiy va ilmiy asarlarning jamiyat, millat va shaxs hayotidagi ahamiyati, mumtoz adabiyot taraqqiyotining asosiy bosqichlari, mumtoz adabiy janrlarning shakllanishi va takomili, adabiyot tarixini o‘rganishning metodologik asoslari va uni davrlashtirish tamoyillari tog‘risida **bilimga;**

- o‘zbek mumtoz adabiyoti tarixi davrlarining o‘ziga xos jihatlari, janrlar poetikasi, she‘r sistemasining umumiy qonuniyatlari, badiiy san‘atlarning hosil bo‘lish yo‘llari va mumtoz she‘riyatda qo‘llanish usullari, mumtoz she‘riyatda qofiya va radifning tutgan o‘rni, mumtoz nazmiy asarlar matni ustida ishlash, mumtoz asarlar uchun tuzilgan lug‘atlardan foydalanish, tasavvufiy istilohlar ma‘nosini tushunish, o‘zbek adabiyoti tarixida qo‘llangan timsollar va ramzlar mohiyatini anglash, davr o‘zbek adabiyoti shakllanishining ijtimoiy-tarixiy va adabiy-estetik omillari xususiyatlarini bilishi va o‘zbek adabiyotiga xos yangi janrlar va ularning taraqqiyot tamoyillari, she‘riyatda poetik janrlar va obrazlarning yangilanish qonuniyatlari, taraqqiyot omillarini tahlil qila olish, badiiy asarni tur va janr xususiyatlariga ko‘ra tahlil qila olish yuzasidan **ko‘nikmaga;**

- yangicha adabiy-estetik tafakkurning yuzaga kelishi sharoiti va sabablarini, davr adabiyotiga oid she‘riy, nasriy va ilmiy asarlarni tahlil qilish;

– ta‘limning turli bosqichlarida mazkur fan yuzasidan namunali dars o‘tish, turli tadbirlarni hamda zamon talabiga mos darslarni tashkil qila olish **kompetensiyalariga ega bo‘lishi kerak.**

4

VIII. Ta‘lim texnologivalari va metodlari:

- ✓ ma‘ruza;
- ✓ “keys-stadi”lar;
- ✓ seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar);

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ guruhlarda ishlash; ✓ taqdimot texnologiyasi; ✓ jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar
5	<p style="text-align: center;">IX. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat shakllarida berilgan vazifa hamda topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ish topshirish.</p>
6	<p style="text-align: center;">X. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari: Asosiy adabiyotlar</p> <p style="text-align: center;">II – III SEMESTR bo'yicha Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сирожидинов Ш. Ўзбек мумтоз адабиётининг фалсафий сарчашмалари. – Т.: Янги аср авлоди, 2011. 2. Раҳмонов Н. Ўзбек адабиёти тарихи. Ўқув қўланма. – Т.: Сано – стандарт, 2018. 3. Ўзбек мумтоз адабиёти намуналари / Мажмуа. (1-2-жилдлар) Тузувчи, изох ва шарҳлар муаллифи: Н.Раҳмонов. – Т.: Фан, 2005, 2007. 4. Nusratulla Jumaxo'ja, Iqboloy Adizova. O'zbek adabiyoti tarixi (XVI-XIX asr I yarmi). Darslik. – Т.: Innovatsiya-Ziyo, 2020. 5. Адизова И. Ўзбек мумтоз адабиёти тарихи. Ўқув қўланма. - Т., 2006. 6. Вохидов Р., Эшонқулов Ҳ. Ўзбек мумтоз адабиёти тарихи. Ўқув қўланма. – Т.: Адабиёт жамғармаси нашриёти, 2006. <p style="text-align: center;">IV SEMESTR bo'yicha Asosiy adabiyotlar.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Abdirashidov Z. Turkistonda jadidchilik. –Toshkent: Akademnashr, 2023 2. Qosimov B. va boshq. Milliy uyg'onish davri o'zbek adabiyoti. Darslik. –Т.: Ma'naviyat, 2004. 3. Ahmedov S. Milliy hurriyat adabiyoti. –Т.: Info Capital Group, 2018 4. Egamqulova N. XX asr boshlari adabiy jarayoni muammolari. – Toshkent: Muharrir nashriyoti, 2022 <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мирзиёев Ш. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. – Т.: Ўзбекистон, 2016. 2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш буйича Ҳаракатлар стратегияси” тўғрисидаги Фармони (Халқ сўзи, 2017 йил, 8 феврал). 3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари” тўғрисида (Халқ сўзи, 2017 йил, 21 апрель).

4. Алишер Навоий. Мукамал асарлар тўплами. 20 жилдлик. 1-20 жилдлар. –Т.: Фан, 1987-2003.
5. Алишер Навоий. Тўла асарлар тўплами. 10 жилдлик. 1-10 жилдлар. – Т.: Фафур Гулом нашриёти, 2011.
6. Жабборов Н. Маоний ахлининг соҳибкирони. –Т.: Адабиёт, 2021.
7. Комилов Н. Тасаввуф. – Т.: Movarounnahr - O'zbekiston NMIY, 2009.
8. Ҳайитметов А. Навоий лирикаси. – Т.: O'zbekiston, 2016.
9. Муллаҳужаева К. Алишер Навоий ғазалиётида тасаввуфий тимсол ва бадий санъатлар уйғунлиги / Истиклол даври навоийшунослиги. – Тошкент: Tamaddun, 2022.
10. Адабиёт энциклопедияси / Тузувчи: Ҳ.Болтабоев. – Т.: Мумтоз сўз, 2015.
- 11.
12. Тожибоева О. Алишер Навоий “Ҳамса”сининг насрий баёнлари: тамойил, мезон ва услуб / Истиклол даври навоийшунослиги. – Тошкент: Tamaddun, 2022.
13. Ҳожиаҳмедов А. Мумтоз бадийят малоҳати. – Т.: Шарқ, 1990.
14. Исоқов Ё. Сўз санъати сўзлиги. – Т.: Ўзбекистон, 2014.
15. Абдурахмонов А. Туркий адабиётнинг қадимги даври. - Т., 2005.
16. Мирзаев С. XX аср ўзбек адабиёти. – Т., Янги аср авлоди. 2005.
17. Долимов У. Миллий уйғониш педагогикаси. Т.: Ношир, 2012.
18. Қосимов Б. Миллий уйғониш: маърифат, жасорат, фидойилик. –Т.: Маънавият, 2002.
19. Дехқонов А. Муҳайир ва унинг адабий мероси. –Т.: Ziyo nashr, 2021.
20. Амонов Ш. Ҳамза шеърятининг манбалари, матний тадқиқи. –Т.: Taffakkur avlodi, 2020.
21. Пардаев Қ. Адабий манбалар билан ишлаш амалиёти. Ўқув қўлланма –Т.: Mahalla va oila, 2022.
22. Пардаев Қ. “Ал-Ислоҳ” ва XX аср бошлари ўзбек адабиёти. Монография –Т.: Mahalla va oila, 2021.
23. Мадиримова С. Мутриб Хонахароб ва унинг адабий мероси. - Т.: "Bookmany print". 2022.
24. Махаммадиева Ю. Ферузнинг бадий маҳорати. - Т.: "Bookmany print". 2022.
25. Ҳожиаҳмедов А. Мумтоз бадийят малоҳати. – Т.: Шарқ, 1990.
26. Долимов У. Туркистонда жадид мактаблари. –Т.: Университет, 2006.
27. Жабборов Н. Адабиёт ва миллий маънавият. Т.: Маънавият, 2015.
28. Жабборов Н. Маърифат надири. –Т.: Маънавият, 2010.
29. Ўзбек миллий уйғониш адабиётига материаллар. 1-сон (ҳаммуаллиф). Тошкент: Университет, 2004.
30. Норматов У. Умидбахш тамойиллар. –Т., Маънавият. 2000.
31. Раҳмонов Н. Ўзбек адабиётини даврлаштириш масалалари. Монография. – Т.: “Мумтоз сўз”, 2016.
32. Каримов Н. XX аср адабиёти манзаралари. –Т.: Шарқ, 2008.
33. Каримов Ҳ. Истиклол даври адабиёти. –Т., 2010.
34. Мирвалиев С. Ўзбек адиблари. – Ёзувчи, 2000.

	<p>35. Норматов У. Нафосат гурунлари. – Т.: Мухаррир, 2010.</p> <p>36. Адабиёт энциклопедияси / Тузувчи: Ҳ. Болтабоев. – Т.: Мумтоз сўз, 2015.</p> <p>37. Намроева О. Фитратнинг адабиётshunoslikka oid qarashlari. Monografiya. -Т.: Bookprint, 2023.</p> <p style="text-align: center;">Internet saytlari</p> <p>38. http://www.kutubxona.uz</p> <p>39. http://www.literature.uz</p> <p>40. http://www.ziyonet.uz</p> <p>41. http://www.alishernavoiy.uz</p>
7	<p>Termiz davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.</p> <p>O‘quv dasturi Termiz davlat universiteti o‘quv uslubiy Kengashining 202__yil __ - avgustdagi __-sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan.</p> <p>O‘zbek filologiyasi fakultetining 202__ - yil “__” - _____dagi __-sonli yig‘ilish bayoni bilan ma’qullangan.</p> <p>“O‘zbek adabiyotshunosligi” kafedrasining 202__ - yil “__” - _____dagi __-sonli yig‘ilish bayoni bilan ma’qullangan.</p>
8	<p>Tuzuvchilar:</p> <p>Egamqulova N. - “O‘zbek adabiyotshunosligi” kafedrasida dotsenti, filologiya fanlari falsafa doktori (PhD);</p> <p>Oqbo‘tayev B. - “O‘zbek adabiyotshunosligi” kafedrasida o‘qituvchisi;</p> <p>Yallaqayev Z. - “O‘zbek adabiyotshunosligi” kafedrasida o‘qituvchisi;</p> <p>Lolayev Sh. - “O‘zbek adabiyotshunosligi” kafedrasida o‘qituvchisi;</p>
9	<p>Taqrizchilar:</p> <p>Pardayev Q. - TDO‘TAU. “O‘zbek adabiyoti tarixi” kafedrasida professori, filologiya fanlari doktori, professor;</p> <p>Murtazoyev B. – TerDU “O‘zbek adabiyotshunosligi” kafedrasida dotsenti, filologiya fanlari nomzodi.</p>